

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 29.09.2014

Utgave 2

revidert den: 29.09.2014

Avsnitt 1: Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

· 1.1 Produktidentifikator**· Handelsnavn:** ULTEM® 1010 Model**· CAS-nummer:**

61128-46-9

· 1.2 Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.**· Bruk av stoffet/ tilberedning** Filament for Stratasys® Inc. FDM™ modeller**· 1.3 Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet****· Produsent/leverandør:**Stratasys, Inc.
7665 Commerce Way
Eden Prairie, MN 55344
USA

Tel +1 952 937 3000

Fax +1 952 937 0070

For information in Europe contact:

C.S.B. GmbH
Düsseldorfer Straße 113
D-47809 Krefeld
Germany

Tel.: +49-2151-6520860

Fax: +49-2151-6520869

E-Mail: info@csb-online.de**· E-postadresse for den kompetente personen, som er ansvarlig for sikkerhetsdatabladet** sdb@csb-online.de**· Avdeling for nærmere informasjon:** Avdeling produksikkerhet**· 1.4 Nødnummer:** Se ovenfor eller neste giftinformasjonssentrale

Avsnitt 2: Viktigste faremomenter

· 2.1 Klassifisering av stoff eller stoffblanding**· Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**

Substansen er ikke klassifisert i henhold til CLP-forordningen.

· Klassifisering iht. europeisk direktiv 67/548/EEC eller 1999/45/EC bortfaller**· 2.2 Etikettelementer****· Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008 bortfaller****· Farepiktogrammer bortfaller****· Signalord bortfaller****· Advarselsetninger bortfaller****· 2.3 Andre farer bortfaller****· Resultater av PBT- og vPvB-vurdering****· PBT:** Ikke brukbar.**· vPvB:** Ikke brukbar.

Avsnitt 3: Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

· 3.1 Kjemisk karakterisering: Substanser**· CAS-nr. betegnelse**

61128-46-9 polyeterimid

· Identifikasjonsnummer(numre) bortfaller, polymer

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

· 4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**· Generelle informasjoner:** Klær som er tilsølt med produktet må fjernes.**· etter innånding:**

Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.

(fortsatt på side 2)

NO

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 29.09.2014

Utgave 2

revidert den: 29.09.2014

Handelsnavn: ULTEM® 1010 Model

(fortsatt fra side 1)

Etter innånding av nedbryningsprodukter bringes den skadde til frisk luft og holdes i ro. Tilkall legehjelp.

• etter hudkontakt:

Vask godt med vann og sepe.

Ved fortsatt hudirritasjon tilkalles lege.

Etter kontakt med det smeltede produktet må det avkjøles hurtig med kaldt vann.

Stivnet produkt må ikke trekkes av huden.

Tilkall lege straks.

• etter øyekontakt:

Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.

Fjern evt. kontaktilinser såfremt dette er lett mulig. Fortsett skyllingen.

• etter svelging:

Skyll munnen og drikk rikelig med vann.

Ved fortsatt besvær må lege konsulteres.

• 4.2 De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

• 4.3 Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling Symptomatisk behandling**Avsnitt 5: Tiltak ved brannslukning****• 5.1 Slokkemiddel****• Egnede slukningsmidler:**

Vanntåke

Vann i spredt stråle

• Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:

Kulldioksyd

Slukningspulver

Lack of cooling capacity may permit re-ignition.

• 5.2 Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger

Kullmonoksyd (CO) og kulldioksyd (CO₂)

Kvelstoffoksyder (NO_x)

Brenning frembringer skadelig og giftig røyk.

Kullvannstoffer

• 5.3 Informasjon vedr. brannbekjempelse**• Spesielt verneutstyr: Bær åndedrettsbeskyttelse egnet for omgivellesluften.****• Ytterligere informasjoner**

Utbrente rester og kontaminert slukningsvann må bortskaffes i.h.t. myndighetenes forskrifter.

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp**• 6.1 Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner**

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.

Unngå støvdannelse.

Bruk av åpen ild forbudt.

Unngå innånding av støv

Unngå kontakt med huden og øynene

Fare for å skli på grunn av utløpt/utsølt produkt.

• 6.2 Miljøverntiltak: Forhindre at produktet kommer ned i kloakk eller vassdrag.**• 6.3 Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:**

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.

Ta opp mekanisk.

Fyll produktet i beholdere som er egnet for recycling eller bortskaffelse.

• 6.4 Henvisning til andre avsnitt

Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.

Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.

(fortsatt på side 3)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 29.09.2014

Utgave 2

revidert den: 29.09.2014

Handelsnavn: ULTEM® 1010 Model

Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

(fortsatt fra side 2)

Avsnitt 7: Håndtering og oppbevaring

- **7.1 Forholdsregler for sikker håndtering**
Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
Unngå støvdannelse.
Oppstående støv/røk må ikke innåndes.
Unngå lengre/gjentatt hudkontakt.
Unngå kontakt med øynene
Grenseverdier for arbeidsplass må overholdes.
Unngå kontakt med det hete produktet.
- **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:**
Bruk av åpen ild forbudt - røyking forbudt.
Beskytt mot varme.
Gjør tiltak mot elektrostatisk oppladning.
- **7.2 Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
- **Lagring:**
- **Krav til lagerrom og beholdere:** Myndighetenes forskrifter for vannvern skal overholdes.
- **Informasjoner om felles lagring:** ikke nødvendig
- **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:**
Beholderne oppbevares på et godt ventilert sted.
Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.
Beskyttes mot varme og direkte solpåvirkning.
- **7.3 Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:** Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.
- **8.1 Kontrollparametere**
- **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**
Følg alle arbeidsplass grenser for støv.
- **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.
- **8.2 Begrensning og kontroll av eksponering**
- **Personlig verneutstyr:**
- **Generelle verne- og hygienetiltak:**
Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og fôrstoffer.
Ikke spis, drikk, røyk eller snus inn under arbeidet.
Unngå innånding av støv
Unngå lengre og intensiv hudkontakt.
Unngå berøring med øynene.
Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.
- **Åndedrettsvern:** Ved sikker overholdning av arbeidsplassgrenseverdier ingen særlige tiltak nødvendig.
- **Håndvern:**
Beskyttelseshansker mot kjemikalier er ikke nødvendig.
Ved håndtering av det hete/smeltede produktet varmebeskyttelseshansker.
- **Øyevern:** Vernebrille
- **Kroppsværn:** Ved håndtering av det hete/smeltede produktet varmebeskyttelsesdrakt.

NO

(fortsatt på side 4)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 29.09.2014

Utgave 2

revidert den: 29.09.2014

Handelsnavn: ULTEM® 1010 Model

(fortsatt fra side 3)

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

· **9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

· **alminnelige opplysninger**

· **Utseende:**

· Form:	fast
· Farge:	forskjellig, alt etter farging
· Lukt:	nesten uten lukt
· Luktterskel:	ikke bestemt

· **pH-verdi:** ikke anvendelig

· **Tilstandsendring**

· Smeltepunkt/smelteområde:	ikke anvendelig
· Kokepunkt/kokeområde:	ikke bestemt

· **Flammepunkt:** ikke bestemt

· **Antennelighet (fast, gassformet):** ikke bestemt

· **Antennelsestemperatur:**

· **Spaltningstemperatur:** ikke bestemt

· **Selvantennelighet:** Produktet er ikke selvantennelig.

· **Eksplisjonsfare:** Produktet er ikke eksplisjonsfarlig.

· **Eksplisjonsgrenser:**

· **nedre:** ikke bestemt

· **øvre:** ikke bestemt

· **brannfremmende egenskaper:** ikke anvendelig

· **Damptrykk:** ubetydelig

· **Tetthet ved 20 °C:** > 1 g/cm³

· **relativt tetthet ved 20 °C:** > 1 (H₂O = 1)

· **damptetthet:** ikke bestemt

· **fordampningshastighet:** ubetydelig

· **Løslighet i / blandbarhet med**

· **Vann:** uløslig

· **Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):** ikke bestemt

· **Viskositet:**

· **dynamisk:** ikke anvendelig

· **kinematisk:** ikke anvendelig

· **9.2 Annen informasjon:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

· **10.1 Reaktivitet:** ikke bestemt

· **10.2 Kjemisk stabilitet:**

· **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:**

Unngå støt, gnidning, varme, gnister, elektrostatisk oppladning.

For å unngå termisk spaltning - varm ikke for sterkt opp.

· **10.3 Mulighet for farlige reaksjoner:** Det kjennes ingen farlige reaksjoner.

· **10.4 Forhold som bør unngås:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

· **10.5 Inkompatible materialer:** Alkali (baser, luter)

· **10.6 Farlige nedbrytningsprodukter:**

Kullmonoksyd (CO) og kuldioksyd (CO₂)

Kvelstoffoksyder (NOx)

(fortsatt på side 5)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 29.09.2014

Utgave 2

revidert den: 29.09.2014

Handelsnavn: ULTEM® 1010 Model

Kullvannstoffer

(fortsatt fra side 4)

Avsnitt 11: Opplysninger om helsefare

- **11.1 Informasjon om toksikologiske virkninger**
- **Akutt toksisitet:**

Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:

Oral	LD50	> 5000 mg/kg (rotte)
Dermal	LD50	> 2000 mg/kg (kanin)

- **Primær irritasjonsvirkning:**
- **på huden:** Fare for mekaniske irritasjon med stovpartikler
- **på øyet:** Fare for mekaniske irritasjon med stovpartikler
- **Subakutt til kronisk toksisitet:** ikke bestemt
- **Ytterligere toksikologiske henvisninger:**
Ved sakkyndig omgang og formålsriktig bruk har produktet, etter våre erfaringer og etter de informasjonen som foreligger hos oss, ingen helseskadelige virkninger.
- **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**
- **Sensibilisering** Ingen sensibiliserende virkning kjent
- **Toksisitet ved gjentatt inntak** ikke klassifisert
- **CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**
Ifølge nåværende kunnskap ingen CMR-effekter kjent.

Avsnitt 12: Miljøopplysninger

- **12.1 Giftighet**
- **Akvatisk toksisitet:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Eliminasjonsgrad:** ikke bestemt
- **12.3 Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Ytterligere økologiske informasjoner:**
- **Generelle informasjoner:**
Ikke la stoffet komme ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker.
WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann
- **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.
- **12.6 Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 13: Fjerning av kjemikalieavfall

- **13.1 Metoder for avfallsbehandling**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.
- **Europeiske avfallslisten**
Waste disposal key numbers from EWC have to be assigned depending on origin and processing. For that reason waste disposal key numbers different from that listed below may be possible.
- **Ikke rengjort emballasje**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

NO

(fortsatt på side 6)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 29.09.2014

Utgave 2

revidert den: 29.09.2014

Handelsnavn: ULTEM® 1010 Model

(fortsatt fra side 5)

Avsnitt 14: Opplysninger om transport

· 14.1 UN-nummer: · ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.2 Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse · ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.3 transport fareklasser · ADR, IMDG, IATA · klasse	bortfaller
· 14.4 Emballasjegruppe: · ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.5 Miljøfarer: · Marine pollutant:	Nei
· 14.6 Særskilte forholdsregler for bruker	Ikke brukbar.
· 14.7 Transport i bulk iht. anneks II til MARPOL 73/78 og til IBC-koden	Ikke brukbar.
· Transport/ytterligere informasjoner:	Ikke farlig gods iflg. ovenstående forordninger
· UN "Model Regulation":	-

Avsnitt 15: Opplysninger om lover og forskrifter

- **15.1 Helse-, sikkerhets- og miljøforskrifter/lovgivning som gjelder spesielt for stoffet eller stoffblandingen**
- **Nasjonale forskrifter:**
- **Forordning om uhell:** Direktiv 96/82/EF finner ingen anvendelse.
- **Vannfareklasse:** WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann
- **15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering:** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

Avsnitt 16: Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produkttegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

· Avdeling som utsteder datablad:

C.S.B. GmbH Phone: +49 - 2151 - 652086-0
Düsseldorfer Str. 113 Fax: +49 - 2151 - 652086-9
47809 Krefeld / Germany

· Forkortelser og akronymer:

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)

IATA-DGR: Dangerous Goods Regulations by the "International Air Transport Association" (IATA)

ICAO: International Civil Aviation Organisation

ICAO-TI: Technical Instructions by the "International Civil Aviation Organisation" (ICAO)

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals

CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)

LC50: Lethal concentration, 50 percent

LD50: Lethal dose, 50 percent